

Akcesja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w 1973 roku do Wspólnot Europejskich (obecnie Unii Europejskiej) zapoczątkowała proces ewolucji elementarnych zasad kształtujących normatywne ramy systemu ustrojowego. Formuła członkostwa Zjednoczonego Królestwa w strukturach ponadnarodowych stanowiła rezultat tak kompromisu politycznego, jak również znalazła swój wyraz w referendum ogólnokrajowym. Zrąb brytyjskiego prawa konstytucyjnego został uzupełniony o nowe zasady tj. zasadę bezpośredniej skuteczności i efektywności prawa UE oraz zasadę względnej supremacji prawodawstwa UE w krajowym porządku prawnym. Modyfikacje te stanowiły następstwo implementacji przez Parlament dwóch aktów prawnych (*European Communities Act 1972* oraz *European Union Act 2011*) konstytuujących podstawę oraz wyznaczających maksymalne granice oddziaływania nowych instrumentów na brytyjski porządek prawny. Zarówno zasada bezpośredniej skuteczności i efektywności prawa UE, jak również *quasi* wiążący charakter referendum nie przystają do podstawowych zasad brytyjskiego porządku ustrojowego z zasadą suwerenności Parlamentu w pierwszym rzędzie. Dalsze procesy zmierzające do otwierania systemu brytyjskiego na wpływy zewnętrzne lokowane są w rozwoju generacji praw człowieka. Zarówno implementowanie postanowień EKPCz poprzez uchwalenie *Human Rights Act 1998*, jak również wzrost znaczenia praw podstawowych w prawodawstwie UE skutkowało wzmocnieniem pozycji ustrojowej władzy sądowniczej. Aktywizm sędziowski związany z adaptacją nowych formuł wykładniczych w procesie stosowania prawa doprowadził także do nieodwracalnych zmian mentalnościowych.

Stąd też naukowej analizie wymaga ocena wpływu procesów integracyjnych na kształt brytyjskiej konstytucji. Paradygmat przyjętego w ZK modelu konstytucji, tj. konstytucji w ujęciu materialnym, sprzyja procesom inkorporacyjnym poprzez jej względnie otwarty charakter oraz niedookreśloną moc prawną. Jak się wydaje członkostwo ZK w strukturach UE doprowadziło do nieodwracalnych zmian o charakterze systemowym, redefiniując kształt zastanych instytucji ustrojowych. Projektowane badania zmierzają do ustalenia elementów skutkujących modyfikacją konstytucji w ujęciu materialnym związanych z partycypacją ZK w strukturach ponadnarodowych oraz delimitacją procesów globalnych obiektywnie kształtujących zręby konstytucjonalizmu. Celem projektu jest ocena wpływu ustawodawstwa UE na obecny kształt brytyjskiej konstytucji oraz ewaluacji stopnia trwałości powstałych modyfikacji.

Suweren decyzją podjętą w formie referendum przesądził konieczność zerwania instytucjonalnych węzłów pomiędzy ZK a UE. Niemniej jednak wiążące politycznie rozstrzygnięcie brytyjskiego społeczeństwa nie będzie prowadzić do automatycznego odwrócenia procesów ewolucyjnie kształtujących system brytyjski przez ponad cztery dekady. W tym kontekście niezbędne jest zbadanie konsekwencji wystąpienia ZK ze struktur unijnych. Nade wszystko ustalenia wymaga czy poza formalną rewitalizacją niektórych aksjomatów konstytucyjnych, również praktyka ustrojowa podążać będzie tą drogą. Innymi słowy czy pewne wartości oraz zasady prawne inkorporowane do systemu brytyjskiego po 1973 roku nie uzyskały autonomiczności co najmniej w sferze praktycznego funkcjonowania instytucji państwa? Odpowiedź na powyższe pytanie bynajmniej nie ma charakteru *stricte* teoretycznego. Również brytyjski ustawodawca dostrzega potrzebę harmonizacji „dziedzictwa” unijnego z nową rzeczywistością prawną w przededniu zakończenia procedury tzw. Brexitu. Egzemplifikację tego stanowią próby opracowania ramowej regulacji umożliwiającej zakotwiczenie części prawodawstwa UE w nowych realiach ustrojowych (*European Union (Withdrawal) Bill*).

Celem projektu jest zatem nie tylko analiza brytyjskiej praktyki ustrojowej, ale również ustalenie modelowych relacji między postępującą otwartością konstytucji krajowych a wzrostem znaczenia ponadnarodowych organizacji o kompetencjach prawodawczych i jurysdykcyjnych.